

18 בספטמבר, 2019

לכבוד
מר ראובן אדרעי
מנהל לשכת שירות התעסוקה
רחוב יפו 21
ירושלים

באמצעות דוא"ל: reuvened@ies.gov.il

שלום רב,

הנדון: אספקת שירות בשפה הערבית בלשכת התעסוקה ברחוב יפו בירושלים

סימוכין: פנייתנו מיום 1.8.2019

1. בשם האגודה לזכויות בישראל וארגון העובדים מען אנו פונים אליך שוב ומבקשים לספק שירות מלא ומקצועי בשפה הערבית לתושבי ירושלים המזרחית הפונים אל לשכת התעסוקה ברחוב יפו בירושלים. כן נבקש לעדכן את המידע המופיע באתר האינטרנט של שירות התעסוקה אודות ההנחיה מיוני 2018, לפיה דורשי עבודה חדשים מירושלים המזרחית יכולים לקבל שירות בלשכת התעסוקה במערב העיר.
ההחלטה של לשכת התעסוקה לא לספק שירות מקצועי בשפה הערבית לתושבי ירושלים המזרחית בלשכת התעסוקה במערב העיר פוגעת בזכותם של התושבים לכבוד ולשוויון, בזכותם לעבוד להתקיים בכבוד ובסיכוייהם לחזור אל מעגל העבודה. לשכת התעסוקה פועלת בניגוד לחובותיה כרשות מנהלית לנהוג באופן שוויוני ובהגינות כלפי הפונים אליה ולספק שירות בשפה הערבית נוכח מעמדה. כמו כן, העדר שירות בשפה הערבית מרוקן מתוכן את התחייבות המשיבים בבג"ץ 1326/17 **אבו עודה נ' מנהל אגף לשכות רשות האוכלוסין וההגירה** (להלן: **בג"ץ אבו עודה**).
2. כאמור בפנייתנו שבסימוכין, בתגובה של המשיבים במסגרת בג"ץ **אבו עודה** מיום 21.6.2018, נמסר כי ביום 5.6.2018 התקיימה ישיבה במשרד המשפטים, בה השתתפו נציגי היועץ המשפטי לממשלה ונציגי שירות התעסוקה. באותה ישיבה הוחלט לפעול בהתאם לחוות הדעת של היועץ המשפטי של שירות התעסוקה, אשר אושרה על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי), לפיה תושבי ירושלים המזרחית זכאים לקבל שירות מלא בלשכת שירות התעסוקה במערב העיר, אולם מטעמים שונים רק דורשי עבודה חדשים יורשו לקבל את השירות בלשכה במערב העיר.
3. עוד נמסר בתגובה כי לאחר תקופה תיבדק השפעת ההנחיה מבחינת "איכות השירות הניתן בהן מן ההיבטים של התאמת המשאבים לעלייה הצפויה במספר הפונים, הצורך בתגבור בכוח האדם ככל שיימצא, וההיבטים הנוספים" (תגובת המשיבים בבג"ץ אבו עודה מיום 21.6.2019, פסקאות 10-12).

4. במכתבנו מיום 1.8.2019 ביקשנו להנחות את הפקידים בלשכה במערב העיר לקבל דורשי עבודה חדשים מירושלים המזרחית; לפרסם את ההנחיה החדשה בערבית ובעברית בשתי הלשכות בירושלים; לקלוט פקידים דוברי ערבית או להיעזר במתורגמנים מקצועיים; לתקן את המידע באתר האינטרנט ולעדכן את השירות הארצי אודות ההנחיה. פנייתנו לא נענתה.
5. כתב עיתון "הארץ", ניר חסון, בחר לפרסם את דבר פנייתנו ופנה אליכם בבקשה לתגובה. ביום 7.8.2019 השיב מר דידי רוזנברג, דובר שירות התעסוקה הישראלי, כדלקמן:

"ההנחיה לעובדי שירות התעסוקה ברורה: יש לתת שירות בלשכת מערב העיר ירושלים – לכל דורש עבודה תושב ירושלים והסביבה.

בכוונתנו לחדד הנחיה זו לעובדים ולוודא כי אכן מתבצעת.

יחד עם זאת, יש לציין כי רמת השירות שיקבל דורש העבודה שאינו דובר את השפה העברית בלשכת מערב העיר תהיה פחותה באיכותה וביכולות שלנו לסייע לו. זאת משום שרובם המוחלט של המתייצבים בלשכת מערב העיר דוברי השפה העברית ובהתאמה לכך גם מתאמי ההשמה של הלשכה.

כאמור, אם דורש עבודה מירושלים יפנה לקבל שירות מלשכת מערב העיר – על עובדי הלשכה לתת לו את השירות הטוב ביותר".

ר': ניר חסון "[תבואו עם מתורגמן: בלשכת התעסוקה בירושלים לא נותנים שירות לפלסטינים](#)" ("הארץ", 18.8.2019)

6. מבדיקה שערכנו עולה, כי הפקידים בלשכה במערב העיר עודכנו לאחרונה בהנחיה החדשה ופועלים לפיה. כך גם השירות הטלפוני הארצי. אולם, המידע אודות ההנחיה טרם עודכן באתר האינטרנט של הלשכה.

7. כמו כן, מלבד פקידה אחת שדוברת ערבית באופן חלקי, אין פקידים דוברי ערבית בלשכה שיכולים לסייע ולתת שירות מקצועי לתושב ירושלים המזרחית. העדר פקידים דוברי השפה הערבית או העדר מתורגמנים מקצועיים מרוקנים מתוכן את התחייבות המשיבים בבג"ץ **אבו עודה**, וסותרים את חובת הלשכה כרשות מינהלית לספק שירות מלא ושוויוני לתושבי ירושלים המזרחית בשפתם. העדר שירות בשפה הערבית מדייר את תושבי ירושלים המזרחית מהלשכה במערב העיר. אלו שייבחרו בכל זאת להגיע ללשכה במערב העיר ושולטים באופן חלקי בשפה העברית יקבלו שירות באיכות נמוכה מדובר עברית, דבר שיפגע בזכותם להזדמנות שווה בחזרה למעגל העבודה ולמימוש הזכויות שלהם.

8. לא למותר להזכיר את מעמדה המיוחד של השפה הערבית במדינה והחובות הנגזרות מאותו מעמד וחלות על כל רשות מנהלית (ר' בג"ץ 4112/99 **עדאלה המרכז לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' עיריית תל אביב יפו**, פ"ד נו(5) 393 (2002); ע"א 4926/08 **נאסף נ' הרשות הממשלתית למים וביוב** (פורסם בנבו, 9.10.2013)). כך, בין היתר, הנהלת בתי המשפט הכירה בזכויותיהם של דוברי ערבית לקבל שירותים שוויוניים ככל הניתן בשפתם, ואף הקימה מערך תרגומים מקצועי אשר יבטיח אספקת שירותי תרגום לשפה הערבית בבתי המשפט באופן נגיש ומהיר (בג"ץ 792/02 **עדאלה נ' מנהל בתי המשפט** (פורסם בנבו, 26.6.2003)). המוסד לביטוח לאומי הכיר בזכותם של דוברי השפה הערבית לגישה לטפסים וכללים החיוניים לעמידה על זכויותיהם בשפתם (בג"ץ 2203/01 **אב"י – האגודה הבינלאומית לזכויות הילד נ' המוסד לביטוח לאומי** (פורסם בנבו, 1.7.2009)). המוסד לביטוח לאומי אף הכיר בצרכים המיוחדים של תושבי ירושלים המזרחית וכיום הוא מספק תרגום מקצועי לשפה הערבית בוועדות

הרפואיות בירושלים (בג"ץ 8031/12 **המוקד להגנת הפרט נ' מנכ"ל הביטוח הלאומי** (פורסם בנבו, 5.6.2014)). בית המשפט העליון הכיר רק לאחרונה בזכותם של תלמידים ערבים לחינוך שוויוני ובזכות להבחן ולקבל מידע בשפתם (סעיף 12) לחוק חינוך ממלכתי תשי"ג-1953; בג"ץ 4069/19 **סאלח נ' מנכ"ל משרד החינוך** (פורסם בנבו, 18.6.2019)).

9. בדומה, אי מתן שירות בשפה הערבית לתושבי ירושלים המזרחית פוגע בעיקרון השוויון, ומפר את הזכות לכבוד ולגישה לשירותים בסיסיים שמספקת המדינה. זאת נוסף על כך, כאמור, שהעדר שירות בשפה הערבית או מתן שירות ברמה נמוכה עומדים בניגוד להתחייבות המשיבים בבג"ץ **אבו עודה** ומנוגדים לחובת לשכת התעסוקה כרשות מינהלית.

10. לאור האמור לעיל, אני פונה אליך **בשנית** ומבקשת:

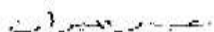
א. לקלוט פקידים דוברי השפה הערבית ללשכה במערב העיר, ולחלופין להציב בה מתורגמנים מקצועיים.

ב. להבטיח כי תושבי ירושלים המזרחית מקבלים שירות מקצועי ברמה גבוהה, בדומה לשאר הפונים של הלשכה.

ג. לתקן ולעדכן בהתאם את המידע המופיע באתר שירות התעסוקה הן בשפה העברית והן בשפה הערבית, כך שיובהר לפונים מירושלים המזרחית שהם זכאים לקבל שירותים בלשכה במערב העיר.

ד. לפרסם הן בלשכת התעסוקה במערב העיר והן בלשכה בוואדי אלג'וז הודעה בערבית ובעברית, לפיה דורשי עבודה חדשים מירושלים המזרחית זכאים לקבל שירות בלשכה ברחוב יפו, ולציין בהודעה מה משמעות ההגדרה "דורש עבודה חדש".

בכבוד רב,

עביר ג'ובראן דכוור, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח בישראל

העתקים:

מר רמי גראור, מנכ"ל שירות התעסוקה;

מר רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי);

סמנכ"ל שירות לקוחות לשירות התעסוקה;

היועץ המשפטי לשירות התעסוקה;

מר משה בקר, מנהל שירות התעסוקה בוואדי אלג'וז;

עו"ד רועי שויקה, מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה.